

54 בשעה הראויה לזריקת דם במזבח בשרו נאכל. ורק לגבי מעשר
 55 הסתפק רבי ישמעאל אם בזמן הזה נחשב לפני ה' ורצה ללמוד
 56 מעשר שני מבכור ומביכורים במה מצינו, ופרך לימוד זה, והסיק
 57 שאתי מעשר ויליף מפבור – שבא מעשר ולמד בהיקש מבכור, מה
 58 בכור נאכל רק בזמן הבית, אף מעשר נאכל רק בזמן הבית.
 59 ומאחר שלמדנו לגבי בכור שצריך מזבח, מבין אביו שצריך שיהיה
 60 המזבח בנוי וללא פגם, וכיון שהתחדש כן בבכור, יש ללמוד שהוא
 61 הדין בכל קדשים קלים שאין לאכלם בזמן שהמזבח פגום.
 62 הגמרא ממשיכה לברר את דרשתו של רבי ישמעאל. מקשה הגמרא:
 63 הלא מה שבשרו של הבכור אינו נאכל, נלמד מהיקש לדמו, וכיצד
 64 יכול לחזור וללמוד בהיקש למעשר שני, וכי דבר הקלם בהקש חוזר
 65 ומלמד. מתרצת הגמרא: מעשר דגן הולין הוא – מעשר שני
 66 אינו נחשב קדשים אלא חולין, ובחולין אין אומרים כלל זה.
 67 מקשה הגמרא: הניחא למאן דאמר בתר למד אולינן – מובן הדבר
 68 לפי הסובר שבכלל זה הולכים אחר הנלמד, שכן כאן הנלמד הוא
 69 חולין, אלא למאן דאמר בתר מלמד אולינן מאי איכא למימר –
 70 איך נבאר היקש זה, והלא המלמד הוא בכור, שהוא קדשים, וכיצד
 71 ילמד על מעשר שני בהיקש בעוד שהוא בעצמו נלמד בהיקש.
 72 מתרצת הגמרא: דם וכשר תדא מילתא היא – דבר אחד הוא, ואין
 73 זה נחשב שהבשר נלמד בהיקש מהדם, ששוב לא יוכל ללמד לדבר
 74 אחר.
 75 הגמרא מביאה שרבי ירמיה חולק על אביו: כי סליק רבין – כאשר
 76 עלה רבין לארץ ישראל, אמרה לשמעאל קמיה דרבי ירמיה – אמר
 77 לפני רבי ירמיה שמועה זו, שאביי למד מדברי רבי יוסי שאין לאכול
 78 קדשים קלים בזמן שהמזבח פגום. אמר על כך רבי ירמיה לרבין,
 79 ככלא טפשא – הבבליים טיפשים הם, אמטול דיתבי בארעא
 80 השוכא – ומפני שיושבים בארץ חשוכה אמרי שמעאל דמהשכא –
 81 לכן אומרים שמועות חשוכות, כלומר דברי אביו שהיה בבבל אינם
 82 נכונים, וכפי שיבואר.
 83 רבי ירמיה מביא שתי ברייתות סותרות, ומיישבן, ומוכיח שמותר
 84 לאכול קדשים קלים בזמן שאין מזבח, ושלא כדברי אביו. ממשך רב
 85 ירמיה ואומר לרבין: לא שמיע לחו הא דתנאי – וכי לא שמעו מה
 86 ששינו בברייתא, בשעת סילוק מסעות, כלומר, בשעה שהיו
 87 מפרקים את המשכן ומסלקים את המזבחות, לצורך המסעות
 88 במדבר, קדשים נפסלין – בשר קדשי קדשים נפסל ונאסר באכילה,
 89 וזבים ומצורעים משתלחים הוין למחיצה, כלומר, אף שפירקו את
 90 המשכן, מכל מקום נשארה קדושת המחנות. ומוכת, שהטעם לכך
 91 שבשר קדשי הקדשים נפסל, אינו מחמת שיצא חוץ למחיצתו, שהרי
 92 עדיין קדושת המחנה קיימת, אלא הטעם הוא מחמת שהמזבח נעקר.
 93 ותניא אידך – ושנינו בברייתא אחרת, בשני מקומות קדשים
 94 נאכלים, כלומר, נאמרו דין אכילת קדשים במשכן שתי אפשרויות
 95 לגבי מקום אכילתם, האחד, שהותרו באכילה רק במקום האמור
 96 בהם, ודין זה הוא בשעה שהמשכן במקומו, והשני, שמותר לאכלם
 97 בכל מקום שהם, וזהו בשעה שנסעו, ומוכת שאין הקדשים נפסלו
 98 כשנעקר המזבח. מאי לאו – האם לא מוכרחים לומר כדי ליישב את
 99 הסתירה, דהא – שהברייתא הראשונה עוסקת בקדשי קדשים,
 100 שנפסלים במסעות משום שנעקר המזבח והא – הברייתא השניה
 101 עוסקת בקדשים קלים שאינם נפסלים במסעות. ומוכת שלא כדברי
 102 אביו שאמר שגם קדשים קלים נפסלים כשאין מזבח.
 103 הגמרא מתרצת את שיטת אביו: אמר רבינא, אידי ואידי (שתי
 104 הברייתות) פקדשים קלים, ולא קשיא, משום שלא תנא אחד שנה
 105 את שניהם, אלא

1 שלשה זקנים ודבר אחד מכל זקון, וזה אחד מהן, רבי ישמעאל
 2 אומר, יכול יעלה אדם מעשר שני לירושלים ויאכלנו שם בלא
 3 פדיון אף בזמן הזה, ודין הוא – יש ללמוד 'מה מצינו' מבכור בהמה
 4 טהורה ולאסור זאת, שכן בכור מעון הבאת מקום – להביאו
 5 לירושלים, ומעשר שני מעון הבאת מקום, מה בכור אינו נאכל
 6 אלא בפני הבית, אף מעשר אינו נאכל אלא בפני הבית. ואין
 7 לפרוץ מה לבכור שכן מעון מתן דמים ואימורין לגבי מזבח, ולכן
 8 הדין נתון שיאכל רק בפני הבית והמזבח, משום שבפורים יזיחו,
 9 שכן גם ביכורים אינם טעונים מתן דמים ואמורים, ובכל זאת אינם
 10 נאכלים אלא בפני הבית. אך יש לפרוץ, מה לבכורים שכן מעונין
 11 הנתה בעזרה לפני המזבח, ולכן צריכים בית שהרי זקוקים למזבח
 12 ואין להוכיח מהם למעשר, לכך מסיק רבי ישמעאל, שאכן דין זה
 13 אינו נלמד במה מצינו אלא נלמד בהיקש, שכן תלמוד לומר (דברים
 14 יב) 'והבאתם שמה עולותיכם וגו' ובהיכם ואת מעשרתיכם ואת
 15 תרומת ידכם ונדריכם ונדבתיכם ובכרת בקרבם וצאנכם, מן
 16 כתוב זה מעשר לבכור, ויש לדרוש, מה בכור אינו נאכל אלא בפני
 17 הבית, אף מעשר שני אינו נאכל אלא בפני הבית.
 18 עד כאן הם דברי רבי ישמעאל, עתה הגמרא דנה בדרשתו, ועל פי
 19 זה יבואר כיצד אביו למד מכאן שאין לאכול קדשים קלים בזמן
 20 שהמזבח פגום. מקשה הגמרא: וניהדר דינא וניתי בפה הצד, כלומר
 21 אין לפרוץ מביכורים, שכן בכור יוכיח שאינו טעון הנחה, ומעתה
 22 נלמד מעשר שני מבכור ומביכורים ביחד, שהצד השהה שבהם שהם
 23 טעונים הבאת מקום, ואינם נאכלים אלא בזמן הבית, כך מעשר שני
 24 הטעון הבאת מקום, לא יאכל אלא בזמן הבית, ומדוע הוצרך רבי
 25 ישמעאל להיקש. מתרצת הגמרא: משום דאיכא למיפרך – יש
 26 לפרוץ לימוד זה, מה להצד השונה שבהן שכן יש בהן צד מזבח –
 27 שבשניהם יש חובת מזבח, בכור להקריבה, וביכורים להנחה לפני
 28 המזבח, ואילו במעשר שני אין שום חובת מזבח, ולכך אין ללמוד
 29 משניהם שינהג מעשר שני דווקא בזמן הבית.
 30 מוסיפה הגמרא לדון בדברי רבי ישמעאל. מבררת הגמרא: מאי
 31 קסבר – מה סבר רבי ישמעאל, שמתחמת כן היה פשוט לו שבכור לא
 32 נוהג בזמן הזה, ואילו במעשר שני הסתפק. אי קסבר קדושה
 33 ראשונה שהיתה לבית המקדש, קדושה לשעתה – לשעה שבית
 34 המקדש קיים, וגם קדושה לעתיד לבא – קידשה את מקום בית
 35 המקדש לעולם ועדיין קדושה ירושלים להקריב בה כאילו בית
 36 המקדש קיים, ולגבי מעשר שני שנאמר בו וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ
 37 (דברים יד ב), הסתפק האם בזמן הזה שאין בית המקדש, נחשב לפני ה'
 38 אלהיך או לא, אם כן אפילו בכור נמי – גם בכור צריך להיות נקרב
 39 ונאכל בזמן הזה, שהרי מי שסובר שקדשה לעתיד לבוא, סובר
 40 שמקריבים אף שאין בית. ואי קסבר לא קדושה לעתיד לבא,
 41 ומסתפק במעשר, האם כיון שאינו צריך לבית המקדש, נאכל
 42 בירושלים ובכך מתקיים לפני ה', או שמא אין ירושלים בחורבנה
 43 נקראת לפני ה', אם כן אפילו בכור נמי תיפגי – היה לו להסתפק
 44 גם בבכור, באופן שאין חסרון של מתן דמים ואמורים על גבי מזבח,
 45 כגון שזרק דמו והוקטרו אמוריו קודם שנחרב הבית, ועדיין בשרו
 46 קיים, האם רשאים לאכלו.
 47 מבארת הגמרא: אמר רבינא, לעולם קסבר קדושה ראשונה לא
 48 קדושה לעתיד לבא, והכא במאי עסקינן – וכאן, בהיקש מעשר שני
 49 לבכור במה מדובר, בבכור שנוקד דמו קודם חירבן הבית, והרב
 50 הבית, ועדיין בשרו קיים, ופשוט שאינו נאכל בזמן הזה משום
 51 שאיתקש בשרו של הבכור לדמו, שנאמר לגבי בכור (במדבר יח טז)
 52 'את דמם תזרק על המזבח וגו', ובשךם יהיה לך וגו', ודורשים, מה
 53 דמו במזבח אף בשרו במזבח, כלומר הבשר נלמד מהדם, שרק